

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»
XIX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XIX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**PROCEEDINGS
of the XIX International Scientific Conference
for students and young scholars
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**2024
Астана**

УДК 001

ББК 72

G99

«GYLYM JÁNE BILIM – 2024» студенттер мен жас ғалымдардың XIX Халықаралық ғылыми конференциясы = XIX Международная научная конференция студентов и молодых ученых «GYLYM JÁNE BILIM – 2024» = The XIX International Scientific Conference for students and young scholars «GYLYM JÁNE BILIM – 2024». – Астана: – 7478 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-601-7697-07-5

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001

ББК 72

G99

ISBN 978-601-7697-07-5

**©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2024**

Ұлттық ойындар екі топқа бөлінеді, спорттық және ақыл ойға арналған ойындар. Спорттық ойындарға: қыз қуу, көкпар, ақсүйек, арқан тартыс т.б жатса, ақыл ойға арналған ойындарға тоғызқұмалақ, асық ойындары жатады. Ұлттық ойындарға мына ойын түрлері жатады: «Тоғызқұмалақ», «Бәйге», «Асық», «Ақсүйек», «Арқан тарту», «Қыз қуу», «Көкпар», «Күміс алу», «Жамбы ату». Бұл ойындар баланың еңбекке деген қарым- қатынасы мен ойлау қабілеттерін арттырады және баланы шымыр да епті, зерек те алғыр, тапқыр да парасатты болып өсуге тәрбиелейді. Ұлтымыздың асыл қазынасы болған ұлттық ойындарымызды жоғалтып алмай, ұрпақтан- ұрпаққа жетуін насихаттау, халқымыздың, баршамыздың міндетіміз деп білейік [11].

Қорытындылай келе, корейлықтар мен қазақтар арасындағы бірқатар мәдени ұқсастарды көріп отырмыз. Сондықтан да, екі халық арасындағы қарым-қатынас бұрыннан бері басталғанын жоққа шығара алмаймыз.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Культурная панорама Кореи. Опубликовано издательством Академии корееведения. Опубликовано в октябре 2013 года. Под редакцией Центра международных обменов.
2. Қазақ мәдениеті. Энциклопедиялық анықтамалық. –Алматы: «Аруна Ltd.» ЖШС, 2005. – 656 б.
3. <https://ortorussia.livejournal.com/85656.html> [Есепке алынған күні: 20.02.2024].
4. Үлкенге құрмет, кішіге ізет // <https://centre-tur.kz/kk/maqalalar/din-jane-jastar/ulkenge-qurmet-kishige-izet-430/> [Есепке алынған күні: 28.03.2024.
5. Корейская традиционная одежда // <https://dzen.ru/a/ZAy9kRcsT2RUq8cH> 22.02.2024.
6. <https://yvision.kz/post/ltty-kiim-ltymyzdy-aynasy-832769> [Есепке алынған күні: 25.03.2024].
7. Южнокорейские-традиционные-праздники // <https://ru.koreaetour.com/южнокорейские-традиционные-праздники/> [Есепке алынған күні: 25.03.2024].
8. Празднование Пэк Иля // <https://bestofkorea.com/baek-il-the-korean-100th-day-celebration/> жүктелген күн 25.03.2024].
9. Государственные праздники https://www.gn.go.kr/rutour/sub05_04_05.do [Есепке алынған күні: 28.03.2024].
10. Culin, Stewart; University of Pennsylvania Press(1895). Korean Games With Notes on the Corresponding Games of China and Japan. (Ed. 1958/1960) Games of The Orient. Rutland, Vermont: Charles E. Tuttle Company. 177 pages. (Ed. 1991) Korean Games With Notes on the Corresponding Games of China and Japan. Dover Publications. 256 pp.
11. Қазақтың ұлттық ойындары // https://massaget.kz/mangilik_el/tup_tamyir/43388/ [Есепке алынған күні: 28.03.2024].

ӘОЖ:930.85

«ОҒЫЗ» АТАУЫНЫҢ ШЫҒУЫ ТУРАЛЫ ЗЕРТТЕУЛЕР

Алмас Берекет Қанатұлы

bereket_2000@mail.ru

Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ,

Халықаралық қатынастар факультетінің магистранты, Астана, Қазақстан

Ғылыми жетекшісі – З.С. Ильясова

«Оғыз» сөзінің этимологиясы ежелгі түркі тілдік контекстінен бастау алады, тек этникалық немесе әлеуметтік топты ғана емес, сонымен бірге бірлік, күш және тайпалық ұйым ұғымдарын білдіреді. "Оғыздар" сөзі ортағасырлық Еуразия тарихында маңызды рөл атқарған және түріктер,

әзірбайжандар және түрікмендер сияқты аймақта қазіргі халықтар мен мемлекеттердің қалыптасуына айтарлықтай әсер еткен түркі тайпалық одақтарымен тығыз байланысты. "Оғыз" сөзінің этимологиясын зерттеу түркі халықтарының әлеуметтік құрылымын, тайпа-аралық қатынастарын және тарихи дамуын түсінуге бірегей терезе ұсынады. Бұл сөз тайпалық одақтың тарихи шындығын көрсетіп қана қоймай, түркі Әлеуметтік және мәдени бірегейлігі тұрғысынан одақ пен бірлік ұғымдарының маңыздылығын көрсетеді.

9-10 ғғ. Сырдың орта, төменгі ағысында, сонымен қатар Батыс Қазақстанды да қосып алатын территориясында оғыз тайпалардың саяси бірлестігі құрылды. «Оғыз» деген терминнің этимологиясы әлі де анықталмаған. Оғыз этимологиясының пайда болуы турасында осы уақытқа дейін нақты пікір жоқ. Этнонимі «ұыз» сөзінен пайда болды десе, ал екінші біреулер садақтың оғы «оқ» сөзіне көпше мағына беретін «уз» жұрнағы қосылады деген, үшінші біреулері «оғыз» сөзінің түбі тотемдік «өгіз» деген сөзден пайда болған деп дәлелдеуге тырысады.

Оғыз, бұл атаудың шығу тегі мен мағынасы туралы эпикалық эпостарда да, басқа тарихи кітаптарда да әртүрлі пікірлер айтылады. Оғыз есімін алғаш рет Орхон Енисей жазуларынан табуға болады [1, 115 б.]. 552 жылы Бумин хан Орхунда құрған Көк түріктер империясы тайпалар одағы құрған сұлтандық болды. Оғыз есімі осы кезеңдегі жазбаларда айтылған; бұл олардың Көк түркі мемлекетіндегі ең маңызды тайпалардың бірі екенін көрсетеді. Көп ұзамай екіге бөлінген мемлекеттің оғыздары шығыс түріктердің жанында болды және Жейхунның батыс жағалауынан Каспийдің шығыс жағалауларына қоныстанды. Тарихшылар мен зерттеушілер өз кезеңдерін екі тұрғыдан бағалауға тырысты: мифологиялық және тарихи. [2, 89 б.]

Осы уақытқа дейін оғыз сөзінің шығу тегі туралы көптеген талпыныстар жасалғанымен, оғыз есімінің шығу тегі әлі де талқылануда. Бір жағынан, бұл пікірталастар пайда болған жаңа ғылыми деректерді ескере отырып, жаңа түсіндірмелер жасалғандықтан, екінші жағынан, қарастырылып отырған атаулардың ежелгі дәуіріне және оларды шешудің қиындығына байланысты бүгінгі күнге дейін жалғасып келеді. Оғыз тайпаларының атаулары ежелгі дәуірде пайда болған және уақыт өте келе кейбір өзгерістерге ұшыраған.

Оғыз этнонимін "оқ" мағынасына сәйкес деп ойлайтындар М.Маргар, Дж.Немет секілді ғалымдар. П.Пеллиот бұған қарсы пікір білдірседе, қисынды дәлел келтіре алмаған. Одан бөлек "уыз", "өгіз" деген мағыналарға саяды деушілерде кездеседі.

Жеке есім ретінде де, түрік тіліндегі тайпаның атауы ретінде де қолданылатын "оғыз" сөзінің шығу тегі туралы көптеген әрекеттер жасалғанына қарамастан, бұл мәселе әлі де талқылануда. Ежелгі заманнан бері Оғыз атауының мағынасын анықтау үшін әртүрлі зерттеулер жүргізіліп келеді. Зерттеулерді саралар болсақ....

Йозеф Маркварт "Oğuz OK+uz" сөздерінен шыққан деп болжады. Оның айтуынша, "ок" жебені білдіреді, ал "уз" адамды білдіреді, ал "оғыз" "жебелері бар адамдар" дегенді білдіреді. Сөздің екінші бөлігін құрайтын "uz" сөзін қосымша емес, мағыналы сөз ретінде қабылдасақ "сарапшы, шебер", сондай-ақ "жақсы, табысты" мағыналарына ие [3, 188 б.]. Сонымен қатар "uz" сөзі "шебер, қолөнерші" және "жұмыс шеберлігі немесе адамның жұмыс шеберлігі" сияқты мағыналарын береді дейді.

Пікірлердің ішінде ең көп кездесетіні ол әрине-Д.Неметтің пікірі. Неметтің бұл түсіндірмесіне кейбір қарсылықтар бар, ол ежелгі түрік тіліндегі "ок" көпше жұрнағы — "OK+uz", "OK" сөзіне "з" қосып, тайпа дегенді білдіреді және ол "тайпалар" дегенді білдіреді [4, 58 б.]. Хусейн Намык Оркун Неметтің көзқарасын келтіре отырып, ОК сөзі "ежелгі уақытта тайпа" дегенді білдіретінін және z "біз" және "сен" есімдіктерінде көпше ретінде қолданылғанын қосады [5, 34 б.].

Ежелгі дереккөздерде алғашқы сүтті білдіретін Оғыз есімі мен уыз сүтінің мағынасын байланыстыруға әрекет жасалды. Алайда, "Дывану Лугати" Т-түркіде " алғашқы сүт агуз немесе агудж деп аталады. [1, 60 б.] Бұл жерде Ауғанстан мен Түрікменстанда тұратын оғыздар мен

түрікмендер алғашқы сүтті "уз, увуз" деп атайтынын атап өткен жөн. Бұл сөздердің уақыт өте келе өзгеретіні рас. Осыны ескере отырып, бұл сөздің шығу тегі (Уз, Увуз) оғыз деп ойлауға болады.

Дегенмен, осы күнге дейін Неметтің көзқарасы шындыққа ең жақын болып саналады. Неметтің түсіндіру стилі тек тіл тұрғысынан ғана емес, жалпы түрік тарихының әлеуметтік және саяси дамуы тұрғысынан да дұрыс деп тұжырымдай отырып, Кафеоглу: "оғыз "сөзін қытай тіліне" тайпалар "деп аудару да бұл көзқарасты растайды. Оғыз атауы шын мәнінде "этникалық" атау емес, тікелей "түркі тайпалары" дегенді білдіретін сөз екені түсінікті. "Oğuz" терминінің г-мен айтылуы болып табылатын "Oğur" формасы Қытай дереккөзінде жеке атау ретінде аталады. Себебі, қытайлықтар ежелгі уақытта түркі қауымдастығымен жақын таныс болмауына байланысты болуы керек. - дейді ол.[4, 218 б.]

Вильгельм Томсен "он жебе" терминін түсіндіре келіп, жебеге деген көзқарасын айтады. "Жебе" сөзінің "бөлісу мағынасына ие болуы сөздің қоғамдық өмірде әртүрлі қолданылуынан туындауы керек еді. Оның пікірінше, жебелерге бөліну түріктерді ұйымдастырудың бір түрі болды, ал батыс түріктер 635 жылға қарай он тайпаға бөлінді, мүмкін одан ертерек: "Әр тайпаның басшысы ханнан жебе алды; демек," он жебе "тіркесі" он ұл "немесе" он армия" дегенді білдіреді. Олар өз кезегінде екі қанатқа немесе әрқайсысы бес "жебеден" тұратын екі бөлімге бөлінді; бірі оң жақта (яғни батыста қытайлықтар Ноу-че-пи деп атайды), ал екіншісі сол жақта (яғни шығыста қытайлықтар Тоу деп атайды- төмен)" [6, 319-320 бб.].

Томсен дәл осындай пікірді ұстанатын Мелиоран тілінде "жебе" дегенді білдіретін сызықша түрікмендерде "тайпа" мағынасында қолданылады, ал Рамстедттің айтуынша, моңғол тілінде "жебе" дегенді білдіретін "сумун" сөзін 120-200 адамнан тұратын әскери бөлімдер үшін қолдануға болады [6, 321-322 бб.]. Сөзді әртүрлі салаларда қолдану оның мағынасының кеңеюіне әкелді.

Хусейн Намык Оркун Вена Ұлттық кітапханасында сақталған Сейит Локманның "тайпа" сөзінің мағынасы туралы трактатынан келтіреді: "Махмуд Газневи өзіне бағынышты селжұқтардан әскерге шақырылған кезде не жібере алатынын сұрағанда, ол келесі жауап алды: "Егер сіз бір жебе жіберсеңіз, біз он мың жауынгер жібереміз". [4, 60 б.].

Қазіргі уақытта он Жебе Батыс түріктеріне жататыны және олардың бес Нушиби тайпасы мен бес Ту-лу тайпасынан тұратыны жалпыға ортақ. Сондықтан ок+уз "жебелер", яғни "тайпалар, тайпалар" дегенді оңай қабылдауға болады.

Осман Тұран осы мәселе бойынша келесі ақпаратты береді: "Диуан лугат ат туркде хабарлағандай, жебе, сондай-ақ оның адамдарды топтарға бөлудегі өкілдік рөлі жеребе мәндеріне келді, өйткені ол мұра үлестерін бөлуде және жеребенің барлық түрлерін жеребелеуде қолданылады. Хан өз қол астындағыларды жебелермен иемденгені сияқты.[7, 34 б.] Араб тілінен аударғанда "жебе" дегенді білдіретін сеҳм сөзі де "бөлісу" дегенді білдіретіні белгілі болса да, Джахилия араб жебелері бар тафеул немесе аслам деп аталатын қисмет екені белгілі болса да, түріктер сияқты жебенің басқа рөлдері жоқ. Неметтің айтуынша, жебе венгрлерде жерді бөлу кезінде де қолданылған және бүгінде жебе дегенді білдіретін жер учаскесіне арналған сөз бар.

Сонымен қатар, Дж. Мааркураттың айтуынша, бұл сөз ОК + uz-дан тұрады, мұнда ОК-жебе, ал uz-адам, яғни "жебелері бар адамдар" дегенді білдіреді. [8, 10 б.]. бірақ бұл көзқарасты ғалымдар қабылдамайды. Өйткені түрік тілінде "адам" дегенді білдіретін uz сияқты қолдану сөзі немесе өрнек жоқ. Фарук Сумер атап өткендей, түрік тілінде "адам" мағынасында uz сияқты сөз жоқ, сондықтан "Маркварттың көзқарасын ғылыми әлем қабылдаған жоқ"[1, 43 б.].

Жебе-бағыныштылықтың белгісі; ол қандай да бір жолмен тайпалардың байланысы мен бағыныштылығымен байланысты болуы мүмкін, яғни туыстық қатынастармен байланысты емес. Бұл жағдайда "салыстырмалы" мағынасындағы жебе сөзі және бағыну белгісі болып табылатын жебе сөзі мағынасы бойынша біріктірілген. Мұнда көрсеткілермен бөлісу бар. Оғыз-қаған эпосында біз садақ пен жебенің көмегімен мұраның осындай бөлінуін көріп отырмыз. Оғыз хан мемлекетін бөлу кезінде қолданылған садақ жоғарғы биліктің символы болып табылады, ал

жебелер елшілерді, яғни садақ жіберетін және тағайындайтын субъектілерді білдіреді. Сондай ақ жебелер биіктік мағынасында алысқа кетеді; ол жаңа аймақтарды жаулап алу және жерді кеңейту сияқты мағыналарға ие болуы керек.

Қытай дереккөздерінде садақ артықшылықтың белгісі болып саналады, сондай-ақ садаққа бағынады, өйткені ол жебені атып немесе бағыттайды. Садақты білдіретін билеуші жебені білдіретін бастықтарға жебе жіберетіндіктен, жебе топтары әкімшілік және әскери ұйымға жатады. Бұл тайпалық ұйымға да сәйкес келсе де, "жебе" сөзінің тайпа немесе тайпа сияқты мағынаға ие болмағаны оның тек әскери-әкімшілік нәрсе екенін көрсетеді. Жебенің мойынсұнушылық пен жарияланымның символына айналғаны ұлттық идеялардың шабыт көзі болып табылатын Оғыз-намада айқын көрінеді. Эпосқа сәйкес, Оғыз хан қартайған кезде ол Гюн, Айе және Йылдыз есімді үш ұлын шығысқа, ал Хек, Даг және Дениз есімді тағы үш ұлын батысқа жіберіп, оларға аң аулауды бұйырды. Шығысқа қарай жүргендер алтын садақ тапты, ал батысқа қарай жүргендер үш күміс жебені тауып, әкелеріне әкелді. Оғыз хан садақты үш бөлікке бөліп, оны Бозокты құрайтын осы үш ағайындыға берді де: "Уа, менің үлкен ұлдарым, садақ сенікі болсын, садақ сияқты жебелерді аспанға жібер", - деді. Содан кейін жебелер мен оқтарды үш ағайындының әрқайсысына жебе беріп: "Уа, менің ұлдарым, жебелер сенікі болсын, садақ жебе салды, сондықтан жебе сияқты бол", - деді [9, 50 б.].

Неметтің көзқарасымен келісетін Ахмет Биджан Эрчиласунның айтуынша, "оғыз" сөзі үш түрлі ұғымды білдіреді. Олардың біріншісі-Неметтің айтуы бойынша "тайпалар" дегенді білдіретін "оғыз"сөзі. Екіншісі-белгілі бір тайпалар тобының, яғни оғыз тайпасының ерекше атауы болып табылатын оғыз сөзі. Ал үшіншісіне келер болсақ, бұл сөз-Оғыз, аты аңызға айналған Түрік билеушісінің аты.

«Оғыз» этнонимінің «өгіз» атауынан шыққаны күдік тудырмауы тиіс. Мұны зерттеушілердің көпшілігінің мақұлдайтынын да айта кеткен жөн. Кейбір еуропалық зерттеушілер өгіз бен бұқаны ажырата алмай, «Оғыз» атауын өгізбен емес, бұқамен байланыстырып қателеседі (Базен; Синор). Жалпы, «Оғыз» этнонимі түркілердің өздерінің және арғы бабаларының сиыр малын негізгі шаруашылық кәсібіне, күнделікті тіршілік көзіне айналдыруларынан туындаған. Мұны қытай жылнамаларын зерттеген Баеддин Өгелдің ежелгі хұндар тарихына қатысты зерттеулерін оқыған адам айқын аңғара алады. Онда түркітілдестер сиыр малын өсіруге баса көңіл бөлсе, ал олардың шығыстағы көршілері – тұңғыс-манчжур (моңғол) тілдестердің негізінен шошқа шаруашылығын өркендеткендері анық айтылған.

Оғыз есімі өгіз дегенді білдіре отырып, Денис Синор бұл мәселе бойынша өз пікірін былай білдіреді: "Менің ойымша, біздің кейіпкеріміздің есімінің мағынасы -" Өгіз және" Оғыз". "Бұқа" сөзі барлық түркі тілдерінде кездеседі. Бұл жерде ол туралы барлық ақпаратты қайталау пайдасыз болар еді. Дегенмен, түрік әлемінде барлық жерде нәзік дауысты пішіндерден басқа, сәл қалың дауысы бар пішіндер бар екенін атап өтейік: Оғыз "бұқа" якут тілінде, оғыз "жас бұқа" Осман тілінде (Камус-І Törki) ... Сонымен, жоғарыда айтқанымыздан, оғыз сөзінде алтайк ökü ~ ögüz "Өгіз, Өгіз" сөзінің майлы, керемет түрі бар екендігіне қарсы ешқандай лингвистикалық дәлелдер келтірілмейтіні анық, сонымен бірге көптеген түрік диалектілерінде осындай әртүрлі формалар бар [10, 1-13 бб.].

Луи Базин сонымен қатар "бұқа" мен "Оғыз" арасында қызығушылық тудырғандардың бірі. Базин Камус-и түркі тіліндегі "тосун" дегенді білдіретін oğuz және якут тіліндегі "бұқа" дегенді білдіретін oğus сөздері Oğuz Қаған-дағы Oğuz-пен сәйкес келеді деп санайды [11, 77 б.].

Фарук Сумер Базеннің пікіріне қарсы шығып: "түрік түрік тілінде, тіпті басқа түрік диалектілерінде тосун (jeune taureau de deux ans = екі жасар жас бұқа) дегенді білдіретін оғыз тәрізді сөз жоқ", - деді. [1, 15 б.].

Шынында да, "тосун" мағынасындағы "oğuz/uğuz" сөздері шолу сөздігінде де, компиляция сөздігінде де жоқ. Якут тілінен аударғанда "бұқа" дегенді білдіретін oğus формасы — бұл диалектідегі "бұқа" сөзінің формасы.

Оғыз сөзі “өзен” дегенді де білдіреді. Өзендер мен бұлақтар түріктерде тайпалардың қалыптасуы мен дамуында маңызды рөл атқарды. Орхон өзені пайда болған таулардан отыз өзен ағып жатыр және әр өзеннің Шетінде бір немесе екі ру тұрады, ал "тоғыз өзеннің" бойындағылар "тоғыз оғыз" деп аталады, ал "он өзендегілер" "он ұйғыр" деп аталады. Оғыз сөзі Анадолы тілінде "халим, селим, лайықты" мағынасында қолданылады, сонымен қатар оны ойрат (паразит-тентек) сөзінің синонимі деп санайтындар бар.

"Оғыз" сөзінің шығу тегі туралы зерттеушілер бірауыздан келіспейтіні анық. Оғыз тайпаларының атаулары ежелгі уақытта кездеседі және уақыт өте келе кейбір өзгерістерге ұшырады. Бұл ежелгі дәуірдің ең жақсы дәлелі-тайпалардың атаулары жұрнақтармен және тамырлармен құрастырылған, олар тіпті Орта ғасырларда сирек қолданылған және ұмытылған.

Қорытындылай келе, "оғыз" сөзінің этимологиясын зерттеу түркі халықтарының әлеуметтік құрылымы мен мәдени бірегейлігінің терең аспектілерін ашады. Ежелгі түркі терминдерінен шыққан "оғыздар" сөзі тек тайпалық одақты ғана емес, сонымен бірге бірліктің, күштің және тайпааралық ынтымақтастықтың маңызды ұғымдарын білдіреді. Бұл мағыналар қазіргі түркі халықтары мен мемлекеттерінің қалыптасуына ықпал ете отырып, Орта Азиядан Анадолыға дейінгі кең аймақтың тарихи және мәдени дамуындағы Оғыз Одағының шешуші рөлін көрсетеді.

Оғыздардың этимологиясы мен тарихын одан әрі зерттеу ортағасырлық Еуразиядағы тайпааралық қатынастардың, көші-қон процестерінің және мәдени алмасудың динамикасын түсінуге құнды түсініктер бере алады. Бұл өз кезегінде қазіргі түркі сәйкестіктерінің тарихи тамырларын және олардың ежелгі тайпалық дәстүрлермен байланысын терең түсінуге ықпал етеді.

Осылайша, "оғыз" сөзінің этимологиясы түркі халықтары тарихындағы ең ұлы тайпалық одақтардың бірінің атауын түсінудің кілті ғана емес, сонымен қатар қазіргі Еуразияның көптеген ұлттары мен мәдениеттерінің қалыптасуына өшпес із қалдырған тарихи және мәдени мұраны терең зерттеуге көпір ретінде қызмет етеді.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Сумер Ф. Оғыздар шежіресі. – Стамбул, 2007. – 528 б.
2. Асадулла Матуфи. Тарих, Фарханг ве Хюнер-и Тюркман. – Тегеран, 1 том. – 188 б.
3. Гамильтон, Дж.Р. Тоғыз Оғыз және Он Уюр. – Анкара, 1997. – 232 б.
4. Немет, Дж. Происхождение и история древних венгров. – 1966. – 420 б.
5. Хусейна Намика Оркун. Огузлара даир. – Анкара, 1935. – 144 б.
6. Бартольд В. Түркістан Моңғол Шапқыншылығына дейін, - Стамбул, 1982. – 600 б.
7. «Divanü lugat-it-türük» Аудармасы, транс. Бесім Аталай, ТДК. Анкара, 1998.
8. Ибрахим Кафесоглу. Турецкая национальная культура. – Анкара, 1998. – 262 б.
9. Тұран О. Ежелгі Түріктерде Жебені Заңды Символ ретінде Пайдалану. – Анкара, 1945. – 623 б.
10. Синор Д. Оғыз Ханның Дастаны туралы Кейбір Ойлар // "Istanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi". Т. IV. Выпуск №2. – Стамбул, 1950. – 1-13 бб.
11. Луи Базен. Заметки о мотивах Огуза и Турции // Журнал Oriens. Т IV. Стамбул, 1953. – 315-324 бб.

ӘОЖ 342.536.12

КОРЕЙ ХАЛҚЫ ЖӘНЕ ПРЕЗИДЕНТ: СЕНІМ МЕН АЛАР АСУЛАР

Аманжолова Алина Нурлановна
amanzolovaalina8@gmail.com